

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. V. Solvuntur obiectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

unde sicut in signo antecedente decretum, hæc propositio *Antichristus erit*, in scientia simplicis intelligentiæ non nisi signatæ & ut possibilis relictæ, ex suppositione, quod determinetur futuritio Antichristi; ita pariter in illo signo propter defectum objecti ipsius veritas non nisi ut possibilis sub tali conditione relictæ.

§. V.

Solvuntur objectiones.

28. **O**bjicies primò authorit. S. Augustini to. 6. l. 26. contr. Faust. c. 4. dicentis: *Tam non possunt futura non fieri, quam non fuisse facta præterita.* Infers: ergo sicut in signo antecedente decretum præterita habent determinatam veritatem, ita in eodem signo futura habent determinatam veritatem. Secundò S. Anselmus de conc. præf. & prædest. c. 1. ubi dixit. *Rem verò futuram necesse est esse futuram, subjungit hanc causalem: quoniam futurum esse nequit, & non futurum.* ergo sicuti hæc propositio antecedenter ad omne decretum DEI est vera: quòd aliquid simul futurum, & non futurum esse non possit, ita etiam antecedenter ad omne decretum DEI, futura habent determinatam veritatem suæ futuritionis.

Resp. utrumque S. Patrem loqui de futuro simpliciter & omnibus modis, adeoque dependente à decreto Divino, de quo verissimum est, ex suppositione suæ futuritionis non posse non fieri, cum causa primæ determinatio falli non possit.

Mens S. Augustini claret ex ejusdem verbis pro nostra assertionem adductis. Neque de D. Anselmi mente dubitare fas est, cum de illo futuro loquatur, quòd à DEO futurum prædicatur, præscientia verò futurorum in ipsius sententia voluntatem & decretum supponat. Audi loquentem, & paulò inf. loco cit. exponentem, quomodo aliqua sint liberè futura, non obstante decreto DEI. *quoniam, inquit, quòd DEVS vult, non potest non fieri, cum vult hominis voluntatem nullà cogi, vel prohiberi necessitate ad volendum, & vult effectum sequi voluntatem, tunc necesse est esse liberam, & esse, quòd vult.*

29. **O**bjicies secundò. Si rei futuritio formaliter consisteret in determinatione causæ, posset aliquid fieri in tempore, quòd antecedenter non fuisset futurum, & aliquid esse futurum, quòd nunquam esset præsens: sed hoc est absurdum, ergo. Prima sequela probatur: quia effectus & actus procedentes à causa libera supponunt præviã & omnimodam ipsius indifferentiam & indeterminatam, ac consequenter priusquam fierent, non erant in determinatione causæ, adeoque nec futuræ. Secunda sequela probatur: potest aliqua causa esse præparata ad ponendum effectum, veluti morbus ad necandum Ezechiam, ignis Babylonius ad comburendos pueros; ita tamen, ut non sequatur effectus, ergo posset aliquid esse futurum, quòd tamen nunquam poneretur extra causas: adeoque esset & non esset futurum.

Resp. ad primam sequelam: Est absurdum aliquid fieri in tempore, quòd antea non fuit futurum simpliciter per ordinem ad causam primam, ita nempe, ut nullum de ipsius existentia fuerit decretum in causa prima, concedo: est absurdum per ordinem ad omnes etiam inferiores causas,

negò. Ad secundam sequelam Resp. est absurdum, aliquid esse simpliciter & absolute futurum per ordinem ad omnes causas, quòd nunquam sit præsens, conc. aliquid esse futurum secundum quid & per ordinem ad causas secundas, quòd nunquam sit præsens, nego. hoc enim ex S. Scr. D. Th. & Aristotele supra ostensum est.

Objicit tertio Suarez. Si denominatio futuritionis formaliter proveniret à determinatione causæ, tunc futura essent, & non essent futura, quòd implicat. Essent futura ex hypothesi; non essent, quia quòd effectus habeat esse præparatum in causa, non est aliquid futurum, sed præsens; sed in hoc esse præparato & determinato consisteret ratio futuri; ergo futurum esset aliquid præsens, & non esset futurum.

Resp. primò. Etiam Adversariis hoc esse solvendum, qui futuritionem constituunt in præsentia negatione existentie cum habitudine ad existentiam habendam in tempore subsequenti. Resp. secundò, futura essent futura, & non futura seu præsentia, diverso respectu, conc. eodem nego. Ipsa igitur futura essent præsentia secundum formalem denominationem futuritionis, & habitudinis causæ ad existentiam effectui postea tribuendam, quam habitudinem futurum dicit in recto: essent verò futura & non præsentia secundum exercitam existentiam per modum termini importam in obliquo. Unde paucissimis distingues, sunt præsentia secundum quòd dicunt in recto conc. quòd dicunt in obliquo, nego.

Instabis primò ex D. Augustino l. 11. Confess. c. 10. dicente: *Dicuntur temporaria, præsens, præteritum & futurum, sicut abiturus consuetudo, animæ tamen intelligatur, quòd dicitur, neque id, quòd futurum est esse jam, neque id, quòd præteritum est.*

Resp. lenium S. Patris esse, quòd res futura, vel potius tempus futurum (de quo loquitur) nihil sit entitativè in se ipso, non autem quòd nihil sit determinativè, seu in præparatione & determinatione causæ. Respondenti potest secundò cum Godoyo, S. Patrem loqui contra opinionem vulgi, sibi imaginantis, temporum differentias, præteritum & futurum existere in se ipsis: cui opinioni se opponens affirmat; illas solum in mente existere: non ideo negat futuritionem rerum in causarum propensione consistere, ut ex aliis ipsius textibus sit manifestum.

Instabis secundò. S. Pater comparationem facit inter præterita & futura: ergo sicut ad denominationem & determinationem præteriti sufficit existentia prius habita cum negatione existentie pro nunc; ita etiam ad denominationem futuri sufficit existentia post habenda cum negatione existentie pro nunc, & sicut cum dico, *Adam est præteritus*, nihil enunciat de præsentia; ita cum dico: *Antichristus est futurus*, nihil enuncio de præsentia.

Resp. neg. consequentiam, & paritates inclusas in conlequente: nam D. Augustinus in hoc solum facit comparationem inter præteritum & futurum, quòd neutrum existat in se ipso. In cæteris verò disparitas in §. 3. indicata est, quòd existentia præterita, cum fuerit in se extra causas posita, adeoque intrinsecè determinata, possit esse sufficiens determinativum ad formalem denominationem præ-

præteriti: e contra existentia, quæ futura dicitur, cum adhuc sit intra causas contenta, & in se ipsa nondum determinata, hoc ipso non possit esse determinativum sufficiens ad tribuendam anticipatè denominationem futuri. Rursus: actualitas & suppositio existentie est prior denominatione præteriti, adeoque tamen non amplius sit, tamen potest præstare denominationem & determinationem præteriti: atqui actualitas existentie habenda pro tempore futuro est quid posterius tempore præteriti, pro quo enunciatum aliquid futurum: unde necesse est assignare aliud determinativum pro tempore præteriti, cum aliis sequeretur, quod determinatio rei à statu possibilitatis ad statum actualitatis præcederet suum determinativum, & effectus causam, quod implicat.

33. Instabis tertio. Hæ propositiones æquipollent, *Antichristus erit*, & *Antichristus est futurus*; sicut æquipollent istæ: *Adam fuit* & *Adam est præteritus*: nam sicut istæ posteriores reolvuntur in hanc propositionem, *Adam habuit existentiam*; ita priores in hanc resolvuntur: *Antichristus habebit existentiam*. atqui Antichristus erit formaliter per suam existentiam: ergo per eandem formaliter est futurus.

Resp. Dissimulatà veritate majoris, quam mentio negat Godoyus, siquidem Doctor Angelicus una cum Philolopho discretè fateatur, quod *futurus aliquis incedere non incedet*: distinguo majorem, æquipollent hæ propositiones, si propositio, *Antichristus erit*, faciat hunc sensum: in tempore præteriti verum est dicere, quod *Antichristus erit*, conc. majorem; si faciat hunc sensum: in posteriori tempore aliquando dabitur instanti, in quo verum sit dicere: *Antichristus est*: nego major, sed *Antichristus erit* formaliter per suam existentiam, in posteriori acceptione conc. quia tunc supponitur effectus per suam existentiam formaliter extra causas positus, conc. in priori, nego minor, & consequentiam.

Si dicas: Hæc propositio: *Antichristus erit*, vel *habebit existentiam*, nihil dicit de præteriti: ergo nec illa: *Antichristus est futurus*. Distinguo antecedens: nihil dicit de præteriti in ipso Antichristo, conc. nihil in causa, nego, vel subdistinguo: nihil dicit signatè & explicitè, sicut hæc propositio: *Antichristus est futurus*, conc. nihil implicitè & exercitè, nego, non enim esset aliquando verum dicere *Antichristus est*, nisi antecedenter & de præteriti verificaretur actualitas futuritionis, ut optime advertit Henric. à S. Ignat. dist. 8. de scientia DEI a. 4.

34. Objic. tertio. Sequeretur, quod formale constitutum futuritionis esset decretum DEI; sed hoc dici nequit; ergo præparatio causarum non potest esse formalis ratio constitutiva futuritionis. Sequela est manifesta: quia omnium aliarum causarum præparatio est inefficacior, quàm causæ primæ, & in causando ab ipsa dependet: si ergo inferiorum causarum præparatio & determinatio esset formale constitutum futuri in esse futuri, id multo potiori jure conveniet causæ primæ, seu decreto Divino. Minor probatur. Objectum & effectus decreti Divini non potest formaliter constitui per decretum divinum; sed futurum est objectum & effectus decreti Divini; nam DEUS

R. P. Mez. Theol. Schol. Tom. I.

non tantum vult aliqua esse, sed etiam esse futura; ipsaque rerum futuritio non est actualitas à se existens, sed à DEO: ergo futurum non potest formaliter constitui per decretum Divinum. Major probatur: si DEUS causat effectum, vel objectum, causat etiam id, quo constituitur ille effectus vel objectum; sed DEUS non potest causare saltem formaliter suum decretum: ergo nec potest illud decretum constituere objectum & effectum decreti Divini.

Respondeo hoc topissima peccare in confusione sensus specificativi & materialis cum sensu reductivo & formali. Itaque nego minorem argumenti, & majorem probationis. Secundæ probationis majorem (quæ absolute negari potest) distinguo. Si DEUS causat objectum, vel effectum, causat etiam id, quo constituitur ille effectus, vel objectum; si causat objectum, vel effectum sub omni ratione reduplicatâ conc. maj. si causat specificativè, sub aliqua ratione nego, vel subdistinguo maj. causat id, quo constituitur effectus per denominationem intrinsecam, transeat, per denominationem extrinsecam, nego maj. & concessâ minore quoad formalem causalitatem, distinguo consequens; ergo illud decretum Divinum non potest constituere effectum, vel objectum decreti, per denominationem intrinsecam, & effectum, sub qua ratione est effectus, vel objectum directum, conc. per denominationem extrinsecam, & sub qua ratione effectus reduplicativè est futurus, nego consequentiam. Datur manifesta instantia in objecto cognito, & volito, ubi omnes creaturæ tam voluntæ quàm cognitæ dependent & causantur tam ab intellectu (in sententia Thomistarum) quàm à voluntate Divina, suntque objectum utriusque potentia, simulque in esse voliti formaliter constituuntur per voluntatem, in esse cogniti per scientiam Divinam: Ergone DEUS causat ipsam suam scientiam & voluntatem tanquam constitutiva objectorum in esse cogniti & voliti? Nequaquam, quia nimirum causat illa objecta in sensu specificativo, quæ sunt cognita & volita; non quatenus talia, neque illa constituit intrinsecè, sed extrinsecè in esse cogniti & voliti. Sic patitur DEUS causat futura efficienter, quæ sunt futura, non quatenus sunt simpliciter futura per denominationem suæ voluntatis & decreti, quamvis si futura secundum quid intelligas, ut sunt in præparazione causarum secundarum, sic etiam causat futura formaliter & reduplicativè.

Objicitur quartò. Quo posito, aliisque omnibus seclusis habetur formaliter futuritio rei, illud est formale denominativum & determinativum futuritionis: atqui postea negatione existentie pro nunc, & existentie actualitate pro tempore sequenti, habetur formaliter denominatio futuritionis, secluso omni alio. ergo.

Respondeo negando minorem: imò est repugnantia in adjecto, ut concipiatur negatio connexa certè cum actualitate existentie habendæ pro tempore subsequenti, quin concipiatur causa determinata & præparata ad auferendam negationem existentie: cum enim negatio Antichristi v. g. ex se sit proferus indifferens ut præcedat vel non præcedat existentiam Antichristi, non aliunde

R 2

de

de habere potest, quod certo præcedat ejus existentiam, eamque ut ponendam connotet, nisi propter determinationem causæ ad suo tempore ponendam existentiam Antichristi.

Dices: Ad denominationem præteriti sufficit negatio existentia connotata pro tempore antecedente, nec est necesse, ut ejus constitutionem ingrediatur causâ, vel decretum quantumvis absque illo non potuerit poni existentia; ergo neque ad constitutionem futuri necesse erit, ut intrinsecè ingrediatur determinatio causæ & decreti Divini.

Respondeo ex jam dictis, esse disparitatem, quod existentia semel extra causas posita, hoc ipso, quod definit, determinet negationem consequentem ad connotationem sui, ita ut repugnet, quod illa negatio non connotet existentiam præcedentem, seu terminum à quo; atqui negatio antecedens existentiam est ex se indifferens, ut connotet, vel non connotet existentiam consequentem, nec potest illa indifferentia auferri, nisi per determinationem causæ & decreti divini, ut dictum est.

36. Objic. quintò. Formalis malitia peccati est futura ab æterno; sed non est futura ab æterno in determinatione alicujus causæ: quia hæc ab æterno alia esse non posset, quam causa prima, quæ formalis malitiæ causa esse non potest: ergo futurum non formaliter accipitur à præsentis determi-

natione causæ. Respondeo usque ad ulteriorem hujus difficultatis explanationem, dist. minor.

Non est futura in determinatione causæ physice causantis, concedo, permittentis & ex sua permissione logicè inferentis, nego, ergo futurum non rectè sumitur ex determinatione causæ, tantum physice causantis, conc. vel physice causantis, vel permittentis, & logicè, infallibiliter tamen inferentis, nego consequentiam. Sensus est, quod cum formale peccati non sit effectus physicus habens causam efficientem, sed deficientem (præsertim si mecum constitutus in privativo) sic non est futurum physice, sed logicè tantum: ideòque non requirit physicam & positivam causam determinationem, seu decretum positivum, sed tantummodò determinationem permittivam. Cum enim DEUS non præparat efficacia subsidia causis secundis, quibus in aliarum causarum congressu non deficiant, defectus infallibiliter sequitur: non quidem per certitudinem causalitatis, sed logica consequentia & illationis: ideòque DEUS iusto suo iudicio denegando aliquibus causis efficacia ad bene agendum subsidia (quod est permittivum, non positivum decretum) videt in hac permittiva determinatione suæ providentiæ futurorum causarum defectus & formalem actionum malitiam, de quo in seq.

ARTICULUS II.

Quomodo DEVS cognoscat futura contingentia?

SUMMARI A.

1. Sententia Egidii Romani exponitur.
2. Impugnatur.
3. Modus, quo idea futura representant ex S. D.
4. Solvitur fundamentum Egidii.
5. Sententia de decretis ut futuris exponitur.
6. Impugnatur autoritate & ratione.
7. Argumentum ab hypothesis impossibili eliditur.
8. An DEVS cognoscat suum decretum ut possibile?
9. Mala illatio à prioritate à quo, ad prioritatem in quo.
10. DEVS decrevit creare mundum, est propositio simpliciter falsa.
11. Explicatur sententia de supercomprehensione causarum.
12. Impugnatur autoritate & ratione.
13. Vox supercomprehensionis nihil evincit.
14. An cognitio Divina nostrorum actuum sit conjecturalis?
15. Respondetur ad fundamentum sententiae opposita.
16. Qualem indifferentiam habeat voluntas ut premota?
17. Sententia de cognitione futurorum in illorum objectiva veritate impugnatur autoritate.
18. Et ratione petit à ex cognoscibilitate rerum.
19. Secundo ex destructione contingentia.
20. Prima replica de necessitate ex suppositione libera determinationis oppugnatur.
21. Altera replica de suppositione, quod eventum contingentem erit, refutatur.
22. Tertia ratio ex præjudicio Divini dominii.
23. Quarta ratio a paritate possibilitatis ad futuritatem.
24. Videt DEVS futura contingentia in sua essentia determinata per liberum decretum.
25. Autoritas D. Augustini præter Angel. Doct.
26. Rationes pro sententia Thomistica.
27. Occurritur evasioni Adversariorum.
28. Nullum inde nascitur præjudicium libertati.

§. I.

DEVS futura contingentia antecedenter ad suum decretum non videt in ideis.

Agidius Romanus ad salvandam certitudinem Divinae scientiæ de futuris contingentibus confugit ad ideas, hæc usus ratione: Idea Divina, cum sint infinita in representando, & sint in signo antecedente Decretum DEI, debent præsuppositivè ad omne decretum DEI representare omnem creaturam representabilem: atqui in cumulo omnium creaturarum representabilium continentur etiam futura contingentia: ergo antecedenter ad Divinum decretum futura contingentia in ideis representantur, & cognoscuntur.

Sed contra est primò: futurum representari nequit, antequam sit futurum; sed contingentia ante-